

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΣΩΖΟΜΕΝΩΝ ΔΡΥΙΔΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ.

Οἱ ἀρχαῖοι Γαλάται ἔφερον τὸν μονοθεῖσμόν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ἀπὸ φόβου μὴ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν τὸ τοῦ πανθεΐσμου μόλυσμα, οὐ μόνον δὲν ἐπέτρεπον νὰ ἰδρύνωνται οἰουδήποτε ὄντος ἀφομοιώματα ἐν δημοσίοις τόποις, ἀλλ' οὐδὲ ναοὺς κατασκεύαζον· ἀπέδιδον δὲ ἐν ὑπαίθρῳ λατρείαν πρὸς τὰ ὑπέρτατον ὄν. Τὰ δὲ κατὰ διαφόρους περιστάσεις ἐγειρόμενα παρ' αὐτῶν μνημεῖα, εὐσχεῖντα ἐκ πάντῃ ἀκατεργάστων ἢ ἐξ ἡμικατεργασμένων λίθων, καὶ σπανίως φερόντων ἀτελεῖς τινὰς γλυφάς! Τοιαῦτα μνημεῖα ἀπαντῶνται εἰσέτι εἰς διάφορα τῆς Γαλλίας μέρη καὶ ἰδίως ἐν Νορμανδίᾳ, Μαίνῃ, Ἀγγιῳ̄, Τουραίνῃ, Πουατώ, Σιντόγγῃ καὶ Βρετανίᾳ. Διακρίνονται δὲ ὡς ἑξῆς·

Α'. Εἰς τοὺς οὕτω λεγομένους μακρολίθους ἦτοι men-hir ἐκ τοῦ men λίθος καὶ hir μακρός, οἵτινες λέγονται καὶ reulvan ἐκ τοῦ reul στύλος καὶ van λίθος. Ταῦτα σύγκεινται ἐξ ἀκατεργάστων μακρῶν μονολίθων ὀρθῶν, εἰς εἶδος στύλων ἐστημένων, εἰς μέρος χωριστὸν καὶ μεμονωμένον. Ἐκ τῶν μονολίθων τούτων ὑπάρχει κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Μερικέου εἰς ἐν Λοκκαριακέρῃ, ἔχων ὕψος ποδῶν 66. Τινὲς ὁμῶς τῶν μακρολίθων τούτων φέρουσι καὶ ἐπιγραφὰς, καὶ εἰς ὀλίγους τινὰς ἀπαντῶνται καὶ ἰχνη ἀνθρωπίνων ἀφομοιωμάτων.

Β'. Εἰς τοὺς κυκλολίθους, cromlech, ἐκ τοῦ cromm κυρτός καὶ lech λίθος. Τὰ μνημεῖα ταῦτα σύγκεινται ἐκ πολλῶν κύκλῳ θεμένων μονολίθων, αποτελούντων εἶδος κύκλου, ἡμικύκλιου ἢ ἐλλείψεως. Εἰς τινὰ δὲ ἀπαντᾶται καὶ εἰς ἕτερος μονόλιθος, στήμενος ἐν τῷ κέντρῳ. Τοιοῦτου εἶδους μνημεῖα ἀπαντῶνται πολλὰ εἰς Βρετανίαν ἐν τῇ χειρσονήσῳ Κερμερβάνου.

Γ'. Εἰς τὰς εὐθεωρίας (alignements, allées καὶ avenues), συγκείμενας ἐκ μακρολίθων ἐστημένων ἀλληλοδιαδόχως κατ' εὐθυγραμμίαν καὶ παραλλήλως. Τὸ σημαντικώτερον τῶν τοιούτων μνημείων σώζεται ἐν Καρουάκῃ τῆς Βρετανίας, συγκείμενον εἰσέτι ἐκ 4000 μακρολίθων αποτελούντων 12 παραλλήλους κιονοστοιχίας.

Δ'. Εἰς τοὺς δοκουμένους λίθους (pierres branlantes, pierres folles) ταῦτα σύγκεινται ἐκ δύο ἀκατεργάστων μονολίθων, ἐξ ὧν ὁ εἰς κεῖται ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τεθειμένος εἰς ἰσοζύγιον, καί μάλιστα εἰς ἐν μόνον σημεῖον ἐφικτόμενος αὐτοῦ, ὥστε καὶ κατὰ τὴν ἐλαχίστην ὥθησιν ταλαντούται. Οἱ τοιοῦτοι λίθοι εἶναι σπανιστάτοι, καὶ οἱ ἐν Perros-Guytech τῆς Βρετανίας λέγουσιν ὅτι ζυγίζει ἄνω τῶν 400,000 χιλιωγράμμων.

Ε'. Εἰς τὰς λιθοτράπεζας dolmen ἐκ τοῦ dol τράπεζα καὶ men λίθος, αἵτινες σύγκεινται ἐκ δύο καθέτων μονολίθων καὶ ἐκ μιᾶς ἐπ' αὐτῶν κειμένης

ἀκατεργάστου πλακῆς, ἐφ' ἧς ἐνίοτε ἀπαντῶνται μικροὶ τινες αὐλάκας ἢ καὶ ὀπαί. Ἡ ἐν Λοκκαριακέρῃ λιθοτράπεζα γνωστὴ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν table des marchands, εἶναι νεοσκημένη διὰ διαφόρων ἀναγλύφων. Αἱ λιθοτράπεζαι αὗται ἀπετέλουν τοὺς βωμοὺς ἢ τὰ θυσιαστήρια τῶν δρυίδων.

ΣΤ'. Εἰς τοὺς προδρόμους ἢ ἀντρα, grottes ἢ roches aux fées, ἃ σύγκεινται ἐκ λίθων ἐστημένων κατὰ σειραν καὶ παραλλήλως, καὶ ἀνωθεν ἐξ ἄλλων ὡσάυτως μεγάλων λίθων κεκαλυμμένων. Τὰ τοιαῦτα μνημεῖα, τὰ ὅποια πιθανῶς ἐχρησίμευσαν ἀντὶ τάφρων, ἔχουσι πολλάκις περισσοτέραν τῶν 20 μέτρων ἔκτασιν κατὰ μῆκος· τὸ δὲ σημαντικώτερον πάντων τῶν ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχει ἐν Βαγνιῳ̄.

Ζ'. Εἰς τὰ λεγόμενα ἐπιτύμβια Barrows, Cairns ἢ Galgals. Ταῦτα ἀποτελοῦσιν εἶδος κωνιτομόρφων, ἔσωθεν δὲ κενῶν λοφίσκων ἀνεγερθέντων ἐπὶ τῶν τάφρων. Σύγκεινται δὲ οὗτοι ἢ ἐκ χλουμόρφου γῆς ἢ ἐκ χαλίκων, καὶ ἔχουσι συνήθως ἀπὸ 4 μέχρις 400 μέτρων ὕψος. Τὰ σημαντικώτερα πάντων εἰσὶ τὰ ἐν τῷ Τριλεμοντίῳ καὶ Γαβριννίῳ, ὅπου ἀπαντῶνται λίθοι φέροντες διάφορα ἀνάγλυφα, παριστῶντα ὄφεις, γωνίας, ἀρπάγας, κύκλους, γραμμὰς διαφοροτρόπως διατεθειμένας κλ. Τούτων δὲ τῶν σημείων τὴν σημασίαν οὐδὲως μέχρι τοῦδε γνωρίζομεν.

Η'. Εἰς τὰ ὑψώματα mottes, τὰ ὅποια εἰσὶν ἐντεχνοὶ λόφοι περικεκυκλωμένοι ἐκ τάφρων. Ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τούτων ἀπεσύροντο ἐν καιρῷ πολέμου οἱ κάτοικοι ὅτε ἐπλησίαζεν ὁ ἐχθρός. Καὶ ταῦτα εἰσὶ τὰ μόνα τῶν Γαλατῶν σωζόμενα στρατιωτικὰ μνημεῖα.

Θ'. Εἰς τοὺς λάκκους, marges, margelles ἢ margelles. ἃ ἀποτελοῦσι λάκκους εἰς σχῆμα κεκομμένου καὶ ἀνεστραμμένου κώνου, ἔχοντες 4 ἕως 8 μέτρων βάθος, καὶ μέχρις 150 μέτρων διάμετρον. Οἱ λάκκοι οὗτοι ἐξ ὧν ἀπαντῶνται πλεῖστοι ἐν Εἰτυργίᾳ, Ἐλβετίᾳ καὶ Σκωτίᾳ, ἐχρησίμευσαν, φαίνεται, εἴτε εἰς κατοικίαις εἴτε ὡς σιροὶ πρὸς ἀποταμίευσιν δολιχ. γεννημάτων.

Ὁ ἐπιθυμῶν ἀκριβεστέρως περὶ τούτων πάντων πληροφορίαν παραπέμπεται εἰς τὴν περὶ Δρυϊδισμοῦ ἀξιόλογον διατριβὴν τοῦ I. Ρενναύδου.

Ι. ΔΕΚΗΓΑΛΛΑΣ.

ΠΤΩΧΟΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΟΣ.

Διήγησις ἱστορικὴ (*).

—ooo—

Πτωχοὶ καὶ πλούσιοι! Ὁ θάνατος μόνος ἐξαλείφει τὴν διακρίσιν τῶν ἐπιθέτων τούτων· ὅλοι γινόμεθα

(*) Ἀνήκει εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἱστορικῶν διηγήσεων, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷς φυλλαδίαις 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245 καὶ 246.